

בסגולה חזקה זסיכום להדבקה במחברת

משנה
פיהבנה

לצילום עבור תשב"ד

על משניות מסכת

ברכות ❁ תענית

למלמדים כיתות ב'-ג'

נתקבל ח"חשנה בהבנה" d1234@okmail.co.il

תלמוד תורה

תנורת אמת

בני ברק

בסיד טו אלול הקל"א

ל' י"ז תמוז ה'תשנ"ב זצ"ל. יושב דסקל שמו שליט"א

אברהם, נא: את ה"חידושים" השנים "החדשים" - טלאלה להקנה השנים, והתפארת
העזרתך המצוינה והמקיפה את הדעת השנים, רבי שהלחמך יסאלי עם סיכום
דורי כנולד אהב והדנה מאיך.

לא היה סיפק ד"ר. אדוני אבא החזון, אך כשקראו מאמרים חודשים זו
התפארת מאוז וקישו איכסו, דבר שהציון אבא צדקה מוצלחת ויציאה.

ומאחר והנך צומח אבא כן אהשאו דלנצחונך כנולד אלוף שאלך, הנני שמה
להציון גשעו דר רבים אבא ישנו וינאלה הקדמה איכסא של אהב חודשים זו,
דהלך אהב דידך. מסו אש אשקץ מנולו וקדושה צ"ה להציון קאמרים קאמרים.
חכמים שהלחמה עייה כמורה דקוססא.

ואליהם שיכנולו מצינען מורה והצעה דחודשים זו להציון קאמרים הודך גם
מאלי אכסא. כמקן עצמך הדיב תצומז לך שאל תמוש הקורה מבין ומפי צדך.

החמה דידך וקדושה אצוסק. עם הדיבור אש

אלהו פוילאך

הציורים נלקחו באדיבות

ארכ"ל

תוכנת ציורים של יוני גרשטיין

להזמנות: 03-6760564

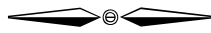
בסיעתא דשמיא - מנחה לה'

חוברת עבודות

לצילום והדבקה במחברת

מנשנה בהבנה

אשר בעזרת ה' החונן לאדם דעת ובחסדיו המרובים זיכנו לחבר
תוך כדי למוד עם תלמידים, תינוקות של בית רבן
יותר מ- 100 עבודות במסכת ברכות ותענית
לסיכום והבנת המשניות.

מתאים לכיתות ב' - ג' בתלמודי התורה.

מיועד לצילום עבור תשב"ר

להשיג חינם

זלהארות והערות

טל' 052-7614757 (תא קולי)

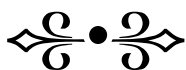
במשנה
בהבנה

עבודות

על משניות

מסכת

ברכות

גִּיזְרוּ וְהַדְבִּיקוּ
בַּמָּקוֹם הַמֻּתָּאִים

כִּי יַחֲדִיד וְרַבִּים הֵלֵכָה
כָּרְבִּים.

עַד מָתִי יָכוֹל לוֹמַר
קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרַבִּית
לְפִי חֲכָמִים?

לְאַחַר שֶׁטָּבְלוּ בְּצִאת
הַכּוֹכָבִים.

כִּי אֶת קְרִיאַת שְׁמַע כָּל אֶחָד
קוֹרֵא לְבָדוֹ וְאִין אֶחָד מוֹצִיא
אֶת כּוֹלָם – אִם כֵּן יוֹצֵא
שְׁכוֹלָם קוֹרִין....

לָמָּה הַמִּשְׁנָה מְדַבֶּרֶת
קוֹדֵם עַל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל
עֲרַבִּית?

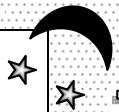
עַל כּוֹת פֶּרֶק א' מִשְׁנָה יג.

הַהֲאִימוּ אֶת הַשְּׁאֵלוֹת לַתְּשׁוּבוֹת

בס"ד

תְּשׁוּבָה	שְׁאֵלָה
	לָמָּה כָּתוּב בַּמִּשְׁנָה "מֵאִמְתִּי קוֹרִין" בְּלִשׁוֹן רַבִּים?
כִּי כָּתוּב בַּתּוֹרָה קִדָּם אֶת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל הַלֵּילָה - שֶׁנֶּאֱמַר "וּבִשְׁכַבְּךָ וּבִקּוּמְךָ".	
	לָמָּה חֲשַׁבּוּ בָּנָיו שֶׁל רַבִּין גְּמַלְיָאֵל שֶׁהֵלֵכָה כְּחֲכָמִים?
עַד חֲצוֹת.	
	מָתִי הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים (לְעִיר) לֶאֱכֹל בְּתִרּוּמָתָן?

עַד מַה אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ קִדְשָׁהּ שְׁמֶהּ שֶׁל עֲרֻכָּהּ?

לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר:	
לְפָנֵי חֲכָמִים:	
לְפָנֵי רַבִּי גַמְלִיאֵל:	
וְהִתְלַכְהָ לְפָנֵי:	

בס"ד

ברכות פרק א' משנה ב'

מִמַּתִּי אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ

קִדְשָׁהּ שְׁמֶהּ שֶׁל עֲרֻכָּהּ?

לְפָנֵי הַנָּא:	
קָמָא:	
לְפָנֵי רַבִּי:	
אֶלְעָזָר:	

עַד מַתִּי אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ

קִדְשָׁהּ שְׁמֶהּ שֶׁל עֲרֻכָּהּ?

לְפָנֵי רַבִּי:	
אֶלְעָזָר:	
(מלאכת שלמה ע"פ הגמ')	
לְפָנֵי רַבִּי:	
יְהוֹשֻׁעַ:	

מהלכות בית שמאי ובית הלל

בס"ד

מה לומדים ממה שכתוב בתורה "ובשכבך ובקומך"?

פרק א' משנה ג'	ובשכבך	ובקומך
לפי בית שמאי		
לפי בית הלל		

גיזרו וחדדו ביקור במקום המתאים

שבקריאת שמע שבערב
צריך להטות ולקרוא

שזמן קריאת שמע הוא
בלילה - (בזמן ששוכבים)

שזמן קריאת שמע הוא
ביום - (בזמן שקמים)

שבקריאת שמע ביום
צריך לקרוא בעמידה

**בְּרָכָה קְצָרָה – בְּרָכָה שְׂרָק מִתְחִילָה בְּבִירוֹךְ אֲבָל לֹא מְסַתִּימָת בְּבִירוֹךְ
אוּ בְּרָכָה שְׂרָק מְסַתִּימָת בְּבִירוֹךְ אֲבָל לֹא מִתְחִילָה בְּבִירוֹךְ.**

בְּרָכָה אֲרָכָה – בְּרָכָה שֶׁמִּתְחִילָה בְּבִירוֹךְ וְגַם מְסַתִּימָת בְּבִירוֹךְ. (פ' הרע"ב)

לפניך כמה סוגי ברכות

בְּרָכָה אֲרָכָה **צִבְע בְּאֵדוֹם** , וּבְרָכָה קְצָרָה **צִבְע בְּיָרוֹק**

אתה קדוש ושמוך קדוש...
ברוך אתה ה'... הקל הקדוש

ברוך אתה ה'...
אשר בחר בנו מכל העמים...
ברוך אתה ה'... נותן התורה.

ברוך אתה ה'...
שלא עשני גוי

ברוך אתה ה'...
אשר בדברו מעריב ערבים...
ברוך אתה ה'... המעריב ערבים

ובנה ירושלים
עיר הקדש במהרה בימינו
ברוך אתה ה'... בונה ברחמי
ירושלים אמן

ברוך אתה ה'...
אשר יצר את האדם... ברוך אתה
ה'... רופא כל בשר
ומפליא לעשות

השלים: "מקום שאמרו להאריך, אינו רשאי _____ מקום שאמרו לקצר אינו רשאי _____"

"מקום שאמרו לחתום אינו רשאי שלא _____ מקום שאמרו שלא לחתום אינו רשאי _____"

לחתום, להאריך, לקצר

מחלוקת בן זומא וחכמים

מה לומדים מהפסוק:

"למען תזכר את יום צאתך

מארץ מצרים כל ימי חייך" (דברים ט"ז)

פרק א' משנה ה'	"כל"	ימי חייך
		
לפי בן זומא	מזכירין את יציאת מצרים ב _____	מזכירין את יציאת מצרים ב _____
לפי חכמים	מזכירין את יציאת מצרים ב _____	מזכירין את יציאת מצרים ב _____

עולם הזה \ לילות \ ימות המשיח \ ימים

ברכות

פרק א' - משנה ד'

הסתכל בסידור וכתוב:

אלו שתי ברכות יש לפני קריאת שמע של שחרית?

1. _____ 2. _____

איזו ברכה יש אחרי קריאת שמע של שחרית?

אלו שתי ברכות יש לפני קריאת שמע של ערבית?

1. _____ 2. _____

אלו שתי ברכות יש אחרי קריאת שמע של ערבית?

1. _____ 2. _____

יוצר אור, מעריב ערבים, השכיבנו, אהבה רפה,
אמת ויציב, אהבת עולם, אמת ואמונה

ברכות פרק א' משנה ה'

מַאִיפָה לּוֹמְדִים שֵׁשׁ...

מַהפְסוּק	מַאִיפָה לּוֹמְדִים שֵׁשׁ -
	שְׁמֵצוֹת צִיצִית הִיא רַק בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה ?
	שְׁצָרִיד לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם גַּם בַּלַּיְלָה (לְפִי בֶן זֹמַא)
	שְׁצָרִיד לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם גַּם בַּיּוֹם הַמִּשְׁתִּי (לְפִי חֲכָמִים)
	שְׁצָרִיד לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּיּוֹם ?

בס"ד

גִּזְרוּ וְהִדְבִּיקוּ בַּמָּקוֹם הַמְּתָאִים

וְרִאִיתֶם אֹתוֹ
בְּזֶמַן שְׂרֻאִים - בַּיּוֹם.

לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם
כָּל יְמֵי זְיִיךָ

לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם
כָּל יְמֵי זְיִיךָ

לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם
כָּל יְמֵי זְיִיךָ

מחלוקת רבי מאיר ורבי יהודה

היכן ומתי מתר להפסיק בקריאת שמע

פרק ב' משנה א'		באמצע		בין הפרקים	
השלים: מותר \ אסור		קריאת שמע		של קריאת שמע	
		לפי רבי מאיר	לפי רבי יהודה	לפי רבי מאיר	לפי רבי יהודה
לשאול מפני הכבוד					
להשיב מפני הכבוד					
לשאול מפני היראה					
להשיב מפני היראה					
להשיב שלום לכל אדם					
לשאול שלום לכל אדם					

כלל: כשכתוב במשנה "שואל" (לבד) אז בודאי שגם יכול להשיב.
אבל כשכתוב במשנה "משיב" (לבד) אז אסור לשאול.

חומר א' וקולא

(חמור וקל)

שואל – חמור, כיוון ששואל מעצמו בשלומו של חברו.

משיב – קל, כיוון שעונה למי ששאל לשלומו כבר...

להפסיק באמצע ק"ש – חמור.

להפסיק בין הפרקים – קל

כשהתורה אומרת שמותר את הדבר החמור כל שכן (בדאי) שמותר גם את הדבר-_____.

אבל כשכתוב בתורה שמותר דוקא את הדבר הקל יהיה אסור את הדבר ה-_____ כי רק את הקל התירו...

יש דינים והלכות איך אדם צריך לקיים מצות

לכתחילה

יש הלכות ודינים

מה יעשה אדם בשמחה.

= במצב הרגיל

(בתחילת כל מעשה)

בדיעבד

= לאחר מעשה, בשמחה ולא עשה מה שהיה

צריך לעשות לכתחילה, - מה יעשה ?

האם יצא או לא יצא... האם צריך לחזור או לא צריך לחזור?

לדאורייתא

לכתחילה צריך לדקדק באותיות ק"ש

אבל אם בדיעבד "קרא ולא דקדק באותיותיה"

מה יעשה בדיון ??? יצא יצ"ח או לא ?

אומרת לנו המשנה: לרבי יהודה לא יצא ולרבי יוסי יצא

והלכה כרבי יוסי.

סדר פרטיות קריאת שמע

ברכות פרק ב' - משנה ב'	סדר הפרשות	הסיבה
פרשה ראשונה:		
פרשה שנייה:		
פרשה שלישית:		

גזר והדבק את פרשות ק"ש כפי סדר אמירתם

והיה אם שמע

שמע ישראל
...ואהבת את ה' אלוהיך

ויאמר
ה' אל משה לאמר

לד כל פרשה הדבק את הסיבה מדוע קודמת היא לחברתה.

שנאמר בה מצות תלמוד
תורה שמצותה גם ביום
וגם בלילה

כדי שיקבל עליו
על מלכות שמים
תחילה.

שנאמר בה מצות ציצית
שמצותה רק ביום ולא
בלילה

קרא ולא דקדק באותיותיה...

במקום לקרוא	חיבר את שתי האותיות וקרא:
	
על לבבך	על לבבך
ואבדתם מהרה	ואבדת מהרה
בכל לבבכם	בכל לבבכם
מה הדין?	
מהלוקת רבי יוסי ורבי יהודה	
לפי רבי יוסי:	לפי רבי יהודה:
_____	_____

אלו הן בין הפרקים:

אלו הן בין הפרקים:

- 1 בין _____ ל_____ ?
- 2 בין _____ ל_____ ?
- 3 בין _____ ל_____ ?
- 4 בין _____ ל_____ ?
- 5 בין _____ ל_____ ?

רבי יהודה אומר:

בין _____ ל_____ לא יפסיק.

יוצר אור, שמע, ויאמר, אהבה רבה, אמת ויציב, והיה אם שמוע

ברכות פרק ב' משנה ג' ~~~

קטע מהמשנה	הפירוש ~ הדבק ~	הדין
הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו		לפי _____ לפי _____ הדין: _____
קרא ולא דקדק באותיותיה		לפי _____ לפי _____ הדין: _____
הקורא למפרע		לכולי עלמא (לכל העולם) = לפי כולם הדין: _____
קרא וטעה		כשיודע באיזה פרק כשלא יודע באיזה פרק _____

גזר הדבק את הפירוש במקום המתאים.

קרא את הפסוקים
שלא כסדרן, אחד
לפני השני.

לא השמיץ לאניו
את קריאת שמע
אלא קרא ללא קול.

קרא וטעה כאחד הפסוקים
ואינו יודע מהיכן
טעה ובאיזה פסוק...

חבר שתי מלים ביחד
כגון: "עלמק" -
מקום "על - למק"

מה מותר לומר על האילן ומה אסור?

הסיבה:	השלם:	
כי _____ ויכול לבנון		 מותר לומר:
כי _____ ולא יכול לבנון		 אסור לומר:

ברכות פרק ב' משניות ב' ו' ל' ~~~

הסיבה שעשה כן	מה עשה רבן גמליאל?	הסיבה	הדין במשנה	
_____	קרא בלילה הראשון שנשא	_____	חתן פטור מקריאת שמע	1
_____	רחין בלילה הראשון שמתה אשתו	_____	אבל אסור לרחוץ	2
_____	בשמת טבי עבדו קבל עליו תנחומין	_____	אין מקבלין תנחומין על העבדים	3

למנוע ממנו תענוג \ כי לא רצה לבטל ק"ש אפילו פעם אחת \ כי הוא לא חשוב \
כי הוא טרוד במצוה \ כי אצלו זה מניעת צער \ כי היה עבד כשר

✂ גזור והדבק במקום המתאים.

את שאין
למטה צריך
בדון

החיצונים

הפנימים

אם יכולים
להתחיל
ולגמור עד
שיגיעו לשורה

אם לא יכולים
להתחיל
ולגמור עד
שיגיעו לשורה

את שלמטה
צריך בדון

ברכות פרק ג' משניות א'-ב'

בס"ד

קריאת שמע

מי פטור ומי חייב ?

חייבים	פטורים	
		האנשים המלוים את המת
		האנשים שקברו וחוזרים לעשות שורות
		האנשים העומדים בשורה

הקף בעגול את הדין הנכון - פטורים או חייבים, והשלים את הסבה ממחסן המלים.

בס"ד

ברכות פ"ג משנה ג'

מאלו מצוות נשים, עבדים וקטנים פטורים ובאלו מצוות הם חייבים?

מצות	נשים	עבדים	קטנים
קריאת שמע	חייבות פטורות הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____
תפילין	חייבות פטורות הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____
תפילה	חייבות פטורות הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____
מזוזה וברכת המזון	חייבות פטורות הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____	חייבים פטורים הסיבה: _____ _____

כי זה מצוה שהזמן גרמא \ כי דינם כנשים \ כי לא יכולים לשמור על גוף נקי \ כי זה מצוה שאין הזמן גרמא \
כי זה בקשת רחמים ולכן חבבות \ כי אביו לא יכול להיות איתו תמיד בקי"ש \ מדין חינוך

ה' צוה אותנו בתורה לקיים תר"ג = 613 מצוות
חלק מהמצוות הם מצוות עשה
וחלק מהמצוות הם מצוות לא תעשה.

מצוות

לא תעשה

= אל תעשה, ה' צוה אותנו שלא לעשות את זה
בגזן: לא לאכול חמץ בפסח.

מצוות

עשה

= תעשה, ה' צוה אותנו לעשות את זה
בגזן: מצוות ציצית – ללבוש ציצית.

לפניך מ ספר מצוות כתוב כל אחת במקום המתאים

מצוות לא תעשה	מצוות עשה

לא לגנב \ כבוד אב ואם \ מזוזה \ לא לזרוע בשמיטה \
ישיבה בספה \ לא לגזל

במצוות עשה יש מצוות שהזמן גרמא
ויש מצוות שאין הזמן גרמא
נשים פטורות ממצוות שהזמן גרמא.

מצוות עשה שהזמן גרמא

= מצוה שהזמן גורם שנקיים אותה.

בגזן: קריאת שמע שיש לה זמן מסוים שאדם חייב לקרוא בו
ק"ש, בזמן ששוכבים ובזמן שקמים, שנאמר "ובשכבך ובקומך".

מצוה כזאת נשים פטורות מלקימה

מצוות עשה שאין הזמן גרמא

= מצוה שאין הזמן גורם שנקיים אותה

אלא מצותה כל הזמן – כל היום.

בגזן: כבוד אב ואם שלמצוה זו אין זמן מסוים אלא מצותה כל היום.

מצוה כזאת נשים חייבות לקימה

היכן זה כתוב במשנה?

העתק את לשון המשנה.

לשון המשנה	היכן כתוב במשנה ש-
	אדם טמא מהרהר בליבו את קריאת שמע
	אדם טמא לא יכול להרהר את ברכות ק"ש
	אדם טמא מהרהר בליבו את ברכת המזון
	אדם טמא לא יכול להרהר את ברכת על נטילת ידים והמוציא
	רבי יהודה סובר שגם טמא יכול להתפלל בפיו

מהלכות חכמים ורבי יהודה

האם מתיר לאדם טמא (בעל קרי)
לקרוא קריאת שמע וברכותיה?
והאם יכול לומר את הברכות שלפני המזון ושל אחר המזון?

הדין לפי חכמים	השלים: הדין	האם מתיר לטמא לומר את:
לפי רבי יהודה		קריאת שמע
כי סובר שדברי תורה אינם מקבילים טמאה	כי זה מדאורייתא	
כי סובר שדברי תורה אינם מקבילים טמאה	כי זה מדרבנן	ברכות ק"ש לפניה ולאחריה
כי סובר שדברי תורה אינם מקבילים טמאה	כי זה מדאורייתא	ברכות של אחר המזון (ברכת המזון)
כי סובר שדברי תורה אינם מקבילים טמאה	כי זה מדרבנן	ברכות שלפני המזון (על נט"י והמוציא)

מתיר לומר בפה \ מתיר רק להרהר בלב \ אסור גם להרהר בלב

בס"ד
כַּנְגָדָּז אֵילֹו קֶרְבָּנֹוֹת
תִּקְנֹו חֲכָמִים אֶת הַתְּפִילֹוֹת?

ברכות פרק ד' - משנה א'

כְּנָגָד :	תְּפִילֹוֹת שֶׁתִּיקְנֹו חֲכָמִים:
	תְּפִילַת שַׁחֲרִית
	תְּפִילַת מִנְחָה
	תְּפִילַת עֶרְבִית
	תְּפִילַת מוֹסֵף בְּרֵאשׁ חוֹדֶשׁ, שַׁבַּת וְחַג

גִּזֹּר וְחִדְּבֵק בְּמָקוֹם הַמִּתְאַים.

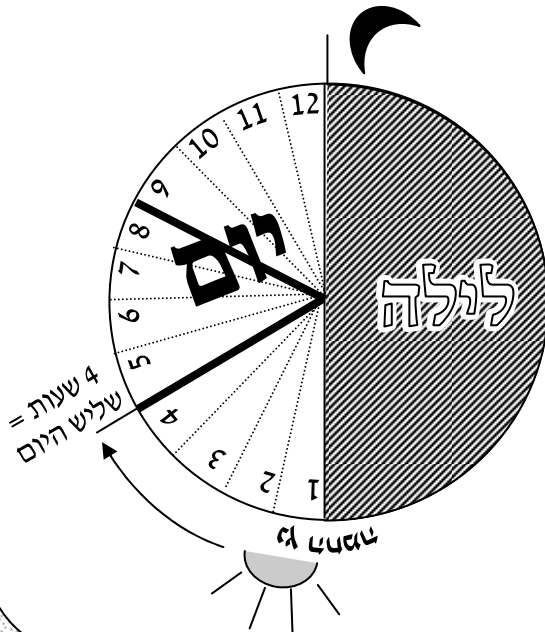
קֶרְבֵּן תַּמִּיד שֶׁל
בֵּין הָעֶרְבִים

קֶרְבֵּן
תַּמִּיד שֶׁל שַׁחַר

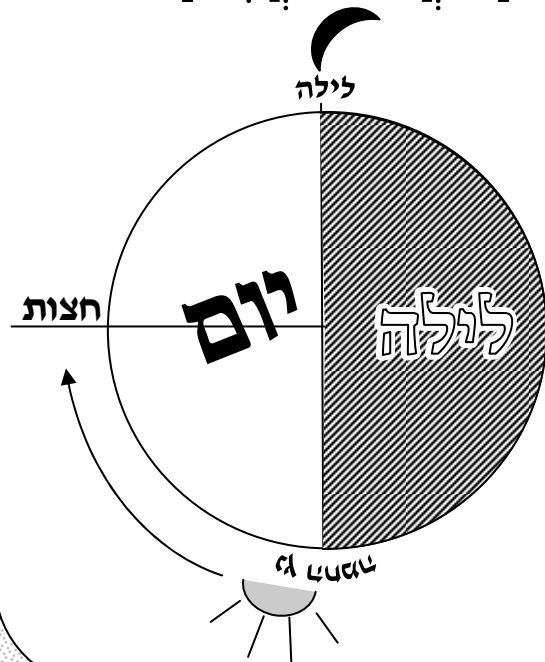
קֶרְבֵּן מוֹסֵף
קֶרְבֵּן שְׁחוּסִיפו
בְּרִיחַ, שַׁבַּת וְחַגִּים

הַקֶּרֶבֶת אֲבָרִים
כָּל הַלֵּילָה

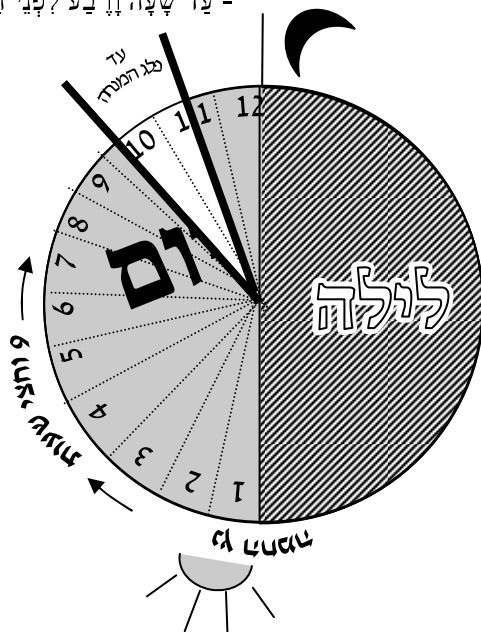
רבי יהודה אומר עד ארבע
שעות (שהם שליש היום)

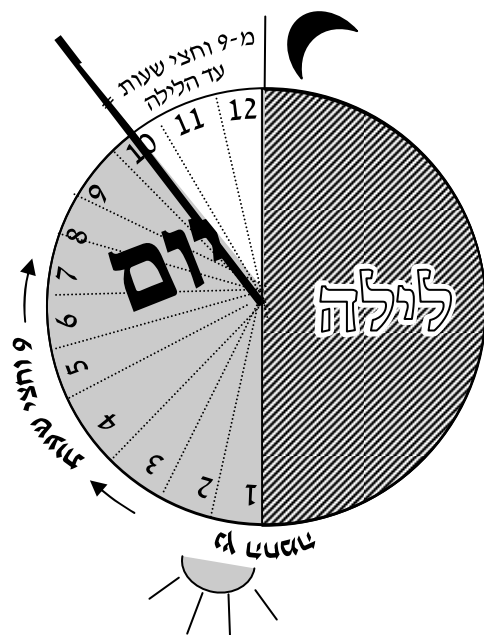
לתנא קמא: תפלת השחר
עד חצות. (חצי היום)

רבי יהודה אומר מ-9 וחצי שעות
עד פלג המנחה = עד חצי מהזמן של מנחה
- עד שעה ורבע לפני הלילה

לתנא קמא: תפלת מנחה
עד הערב

עַד מָתִי אֶפְשָׁר לְהַתְפִּיל
תְּפִילַת שְׁחִירִית, מִנְחָה, עֶרְבִית וּמוֹסֵף

סוגי התפילות:	לפי תנא קמא	לפי רבי יהודה
עַד מָתִי אֶפְשָׁר לְהַתְפִּיל תְּפִילַת שְׁחִירִית		
עַד מָתִי אֶפְשָׁר לְהַתְפִּיל תְּפִילַת מִנְחָה		
עַד מָתִי אֶפְשָׁר לְהַתְפִּיל תְּפִילַת עֶרְבִית		
עַד מָתִי אֶפְשָׁר לְהַתְפִּיל תְּפִילַת מוֹסֵף		

ברכות פרק ד' משנה ג'
בס"ד

מה הדין?

האם צריך להתפלל את כל שמונה עשרה הברכות?

לפי רבן גמליאל	
לפי רבי יהושע	
לפי רבי עקיבא	

ברכות פרק ד' משנה ב'

בס"ד

תפילת רבי נחוניא בן הקנה

רבי נחוניא בן הקנה
היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש
וביציאתו תפילה קצרה:

בכניסתו מהו אומר

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי. שלא
יארע דבר תקלה על ידי. ולא אכשל בדבר הלכה
וישמחו בי חברי. ולא אמר על טמא טהור ולא על
טהור טמא. ולא על מותר אסור. ולא על אסור
מותר. ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם:
כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: גל עיני ואביטה
נפלאות מתורתך:

ביציאתו מהו אומר

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אלהי ואלהי אבותי. ששמת
חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי
קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים
לדברי תורה, והם משכימים לדברים בטלים. אני
עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר, והם עמלים
ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ
לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר
ואתה אלהים תורדם לבאר שחת אנשי דמים
ומרמה לא יחצו ימיהם. ואני אבטח בך:

ברכות פרק ד' משנה ב'

בס"ד

תפילת רבי נחוניא בן הקנה
עבודה

(1) על מה התפלל רבי נחוניא בן הקנה כשנכנס לבית המדרש?

(2) מהי התפילה שהתפלל רבי נחוניא ביציאתו מבית המדרש?
חקף בעיגול את התשובה הנכונה.

א. בקשה מה' ב. הודאה לה' ג. תחנונים מה'

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ...

השלים:

ששמת חלקי מיושבי _____ ולא שמת חלקי
מיושבי _____. שאני משכים והם משכימים. אני משכים
ל_____, והם משכימים ל_____.
אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל _____, והם עמלים
ואינם מקבלים _____. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי
_____, והם רצים ל_____.

חכמים תיקנו תפילת שמונה עשרה שיש בה שמונה עשרה ברכות
לאחר מכן תיקנו ברכה נוספת – הברכה התשע עשרה "ולמלשינים"
3 הברכות הראשונות הם שבת לה' 3 הברכות האחרונות הם הודיה לה'
שאר הברכות האמצעיות הם בקשות מה'

לפניך 19 הברכות שבתפילת העמידה,

את 3 הברכות הראשונות – שבת לה' צבע באדום

את 3 הברכות האחרונות – הודיה לה' צבע בכחול

ואת הברכות האמצעיות – בקשות מה' צבע בצהוב

		השיבה שופטינו בבראשונה	אתה קדוש ושמך קדוש
		אתה גבור לעולם ה'	השיבנו אבינו לתורתך
		רצה ה' אלקינו בעמך ישראל	ולמלשינים אל תהי תקוה
		תקע בשופר גדול לחרותנו	רפאנו ה' ונרפא
		ראה נא בענינו	ולירושלים עירך ברחמים תשוב
		מגן אברהם	ברך עלינו את השנה הזאת
		שם שלום	סלח לנו אבינו
		את צמח דוד עבדך מהרה	על הצדיקים
		מודים אנחנו לך	אתה חונן לאדם דעת

~~ השלים ממחסן המלים: ~~

לְהִיכֵן מְכוֹן אָדָם אֶת פָּנָיו כְּשִׁמְתָּפִלַּל בְּחוּץ לְאֶרֶץ,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בִּירוּשָׁלַיִם וּבְבֵית הַמִּקְדָּשׁ?

הֵיכָן עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל:	מִכּוֹן אֶת פָּנָיו לְכוּן:	שְׁנֵאמַר:
בְּשַׁעוֹמְד וּמִתְפַּלֵּל בְּחוּץ לָאָרֶץ	_____	"וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלֶיךָ דְּרַךְ אֲרָעָם"
בְּשַׁעוֹמְד וּמִתְפַּלֵּל בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל	_____	"וְהִתְפַּלְּלוּ אֵל ה' דְּרַךְ הָעִיר אֲשֶׁר בְּזוֹרֶתָ בָּהּ"
בְּשַׁעוֹמְד וּמִתְפַּלֵּל בִּירוּשָׁלַיִם	_____	"וְהִתְפַּלְּלוּ אֵל הַבַּיִת הַזֶּה"
בְּשַׁעוֹמְד וּמִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ	_____	"וְהִתְפַּלְּלוּ אֵל הַמִּקְדָּשׁ הַזֶּה"

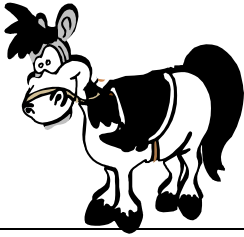
ירוּשָׁלַיִם \ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל \ קוֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים \ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

וְהַכֹּחַ:

[illegible]

ᐅᓂᕈᑦ ᐃᓄᐱᓪᓴᐅᓂᕈᑦ

סַמְכַמְמִים עֲזָרָה לְעַלְמֵי חַיִּים

היזהר רוכב על החמור...

וצריך להתפלל בנגד בית המקדש, מה יעשה?

פרק ד' משנה ה'	מה יעשה? (השלם מהמשנה)	מדוע? (הדבק)
אם יכול לירד מהחמור	_____	
אם אינו יכול לירד מהחמור	_____	
אם אינו יכול להחזיר את פניו	_____	

הדבק במקום המתאים.

כי אם ירד מהחמור
החמור יברח לו.

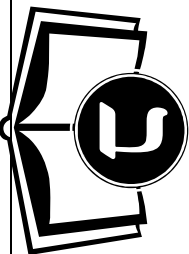
כי יש לו אפשרות לשמור
על החמור שלא יברח

כי צריך להסתכל על
הדרך כדי שלא יטעה.

ברכות פרק ה' משנה א'

מה הדין? האם באמצע שמונה עשרה יכול להפסיק או לא יפסיק?	
במקרה ש-	מה הדין? יפסיק \ לא יפסיק
בשמלך יהודי שואל בשלומו 	
בשמלך גוי שואל בשלומו	
בשנחש רגיל ברוך על עקבו 	
בשנחש ארסי או עקרב ברוך על עקבו	

ברכות פרק ה' משנה ב'

הוספות להתפילה שמונה עשרה

בס"ד

מוזקין אותה ב-	לפי	ההספה
	תנא קמא	במצאני שבת מוספים פגריבית "וּבְבִלְיָ" - אף על פי שהתפילה... ...ולא כדל ד' אלקינו בין קדש לחול
	רב עקיבא	
	רב אילעאי	

ברכות פרק ה' משנה ב'

הוספות לתפילת שמונה עשרה (בהדרג)

ההוספה ב לשון המשנה	פרושה (הדבק את הפרוש המתאים)	מזכירין אותה בברכת-
גבורות גשמים		_____
שואלין הגשמים		_____

הדבק במקום המתאים.

מזכירים את גבורות ה'
שמוריד לנו גשם - "משיב
הרוח ומוריד הגשם"

מבקשים מה' גשמים
"ותן טל ומטר"

גיזרו וחדדו ביקור במקום המתאים

שְׂמוּדִים לַה' (בְּבִרְכַּת
מוֹדִים) עַל שֶׁנָּתַן לָנוּ דַּעַת
שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַבְדִּיל
בֵּין קוֹדֶשׁ לְחוּל...

כִּינוֹן שְׁבִרְכַּת "בִּרְךְ עָלֵינוּ"
זֶה בִּקְשַׁת פְּרָגְסָה
וְלָכֵן מְבַקְשִׁים שֵׁם עַל
הַגֶּשֶׁם שֶׁמְבִיא פְּרָגְסָה...
(מַצְמִיחַ פְּרוֹת)

כְּמוֹ שֶׁתַּחֲזִית הַמַּתִּים זֶה
נִתְיַנֵּת חַיִּים לְעוֹלָם כָּךְ גַּם
הַגֶּשֶׁמִּים נוֹתְנִים חַיִּים לְעוֹלָם
שְׂאִי אֶפְשָׁר לַחֲיוֹת בְּלִעְדֵיהֶם.
(לֹא הַצּוֹמֵחַ וְלֹא הָאָדָם...)

א. שְׁזוּהִי הַבִּרְכָּה הָרִאשׁוֹנָה
שֶׁשִּׁכַּח לְיוֹם חוּל.
ב. בְּשִׁבִּיל לְהַבְדִּיל צָרִיךְ דַּעַת...
וּבְבִרְכָּה זוֹ מְבַקְשִׁים עַל הַדַּעַת
"אַתָּה חוֹנֵן לָאָדָם דַּעַת"...

בס"ד

פרכות פרק ה' משנה כ'

שאלה	תשובה
מִדּוּעַ מְזַכְּרִים "מְשִׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" בְּבִרְכַּת "מַתִּיָּה הַמַּתִּים" ?	
מִדּוּעַ מְבַקְשִׁים מֵה' "וְתֵן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּה" בְּבִרְכַּת "בִּרְךְ עָלֵינוּ"?	
מִדּוּעַ לְפִי תֵּנָּה קָמָא אוֹמְרִים "הַבְּדִלָּה" בְּבִרְכַּת "אַתָּה חוֹנֵן לָאָדָם דַּעַת"?	
מִדּוּעַ לְפִי רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים "הַבְּדִלָּה" בְּבִרְכַּת "מוֹדִים"?	

ברכות פרק ה' משנה ג'

העובר לפני התבה וטעה – יעבר אחר תחתיו (במקומו...)
מניין הוא מתחיל (להתפלל)?

גזרו והדביקו במקום המתאים

כיון שהן
נחשבות לברכה אחת
ואם טעה באמצע חייב
לחזור
לתחילתן

כיון שהן
נחשבות לברכה אחת
ואם טעה באמצע חייב
לחזור
לתחילתן

כיון שכל אחת
נחשבת לברכה בפני
עצמה ולכן חוזר
לתחלת אותה
ברכה

הסיבה: (הדבק)	החזן השני מתחיל להתפלל מ-	אם החזן הראשון טעה ב-
		ב-3 הברכות הראשונות ~ שבח לה' ~
		ב-13 הברכות האמצעיות ~ בקשות מה' ~
		ב-3 הברכות האחרונות ~ הודאה לה' ~

מתחילת הברכה שטעה בה \ מתחילת שלושת הברכות

מה מברכים על-

על פירות האילן (-העץ) מברך:	_____
על היין מברך:	_____
על פירות הארץ מברך:	_____
על חפת - לחם, מברך:	_____
לפי תנא קמא	_____
לפי רבי יהודה	_____
והלכה כ- מברך:	_____

העובר לפני התורה...

המקרה:	הדין במשנה:	הדין בימינו (שיש סידורים)
העובר לפני התיבה האם יכול לענות "אמן" אחר הפהנים?	_____	_____
שליח ציבור - כהן ויש כהן אחר חוץ ממנו, האם הוא יכול לברך ברפת פהנים?	_____	_____
שליח ציבור - כהן ואין שם כהן אלא הוא, האם הוא יכול לברך ברפת פהנים?	_____	_____

הַבְּרָכוֹת עַל יִרְקוֹת וּפִירוֹת הָאָרֶץ

על הירקות ופירות הארץ מברכים עליהם "בּוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה" רק בשאוכלים אותם בדרך אכילתן – כמו שרגילים לאוכלם. אבל אם משנים מדרך אכילתן מברכים עליהם "שֶׁחֶבֶל".

דֶּרֶךְ אֲכִילָתוֹ (הַרְגִּילוֹת)	כְּפֹאֵל אוֹתָם מְ-כַּפֵּי אוֹתָם מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם:	כְּפֹאֵל אוֹתָם מְ-כַּפֵּי אוֹתָם מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם:
פירות וירקות שרגילים לאוכלם חַי (=לא מבושל)	כִּי שָׁנָה מִדֶּרֶךְ אֲכִילָתוֹ	כִּי אָכַל אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אֲכִילָתוֹ
פירות וירקות שרגילים לאוכלם מְבוּשָׁל	כִּי שָׁנָה מִדֶּרֶךְ אֲכִילָתוֹ	כִּי אָכַל אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אֲכִילָתוֹ
פירות וירקות שרגילים לאוכלם גַּם חַי וְגַם מְבוּשָׁל	כִּי אָכַל אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אֲכִילָתוֹ	כִּי אָכַל אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אֲכִילָתוֹ

שֶׁחֶבֶל \ בּוֹרָא פְּרִי הָאֲדָמָה

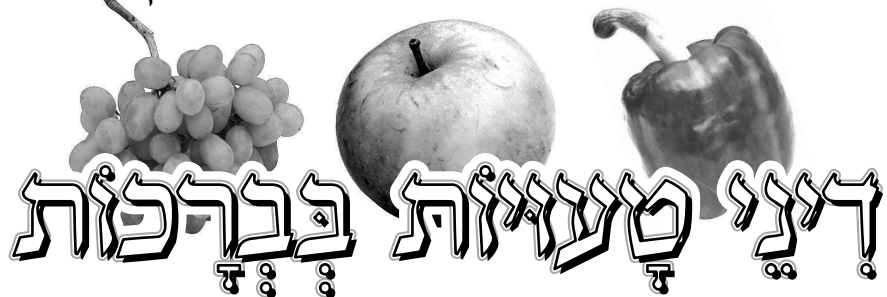
עַל מַה יִּבְרַךְ תְּחִילָה?

מַחְלֻקָּת:	הַדִּין:	הַסִּיפָה: (הַדְּבָק)
לְפִי רַבִּי יְהוּדָה:		
לְפִי חֲכָמִים:		

גִּיזָּרוֹ וְהַדְּבִיקוּ בַּמָּקוֹם הַמֻּתָּאֵם

כִּיּוֹן
שְׂאֵרֵץ יִשְׂרָאֵל
נִשְׁתַּבַּח בָּהֶם

כִּיּוֹן שְׁחָבִיב
=(מַה שְּׂאֵהוּב
עָלָיו) עָדִיף.

הדבק במקום המתאים.

כיון שבברכה
זו אנו מודים
על הכל.

כיון שפירות
האדמה
אינם גדלים
על העץ

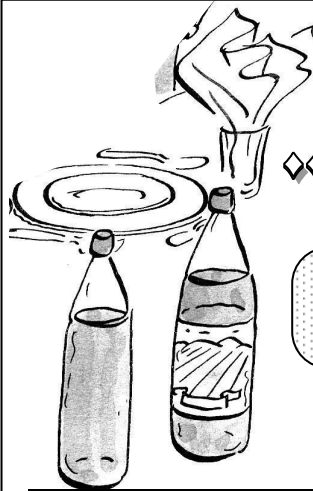
כיון
שהעץ
גדל על
האדמה

המקרה:	מה הדין? יצא או לא יצא	הסיבה - הדבק -
ברך על פירות האילן "בורא פרי האדמה":	_____	
ברך על פירות הארץ (פירות האדמה) "בורא פרי העץ"	_____	
על כלם אם אמר "שהכל נהיה בדברו"	_____	

אבל לכתחילה צריך לברך על כל דבר את ברכתו המיוחדת לו.

בס"ד

ברכות פרק ו' משנה ו'

חיו יושבין לאכול...

האם אחד יכול להוציא את כלם בברכתו
או כל אחד מברך לעצמו?

השלים: מה הדין?

המקרה:	השלים ממוחסן המלים:	הסבה:
חיו יושבין לאכול (בלי הסבה)	מה הדין?	פי לא קבעו סעודה ביחד
הסבו (ישבו לאכול ביחד)		פי קבעו סעודה ביחד
אכלו כל אחד בנפרד אך הודיעו שקובעים סעודה		פי קבעו סעודה ביחד

כל אחד ואחד מברך לעצמו \ אחד מברך לכולם

בס"ד

ברכות פרק ו' משנה ה'

אדם שיש לו פת ופרפרת

מי פוטר את מי?

המקרה:	מה הדין?	הסבה:
אם הוא ברוך ואכל את הפת	פטר את ה_____	פי ברוך על ה_____ ולכן פוטר את הטפל
אבל אם הוא ברוך ואכל את הפרפרת	פטר את ה_____	פי ברוך על ה_____ ולכן לא פוטר את העקר

מחלק מלאכה לא \ פת \ פרפרת \ טפל \ עקר

בא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן

מתי אחד יכול להוציא את כלם בברכתו על היין, ומתי כל אחד מברך לעצמו?

המקרה:	השלים מהמשנה: מה הדין?	הדבק את הסכה.
בא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן (=בתוך הסעודה)	_____	
בא לָהֶם יַיִן לְאַחֵר הַמָּזוֹן (=לאחר הסעודה)	_____	

גזור והדבק במקום המתאים.

כי הם עסוקים
באכילה
ולא מקשיבים
לברכתו וגם
אם יענו אמן
יוכלו להחניק.

כי הם סיימו
את האכילה
ופנויים להקשיב
לברכה ולענות
אמן בלי סכנה.

מִתִּי בִּרְכָה

אַחֲרֹנָה

זו בִּרְכָה
שֶׁמְבָרְכִים

שְׁאוּכָלִים _____

מִתִּי בִּרְכָה

רֵאשׁוֹנָה

זו בִּרְכָה
שֶׁמְבָרְכִים

שְׁאוּכָלִים _____

אַחֲרֵי \ לִפְנֵי

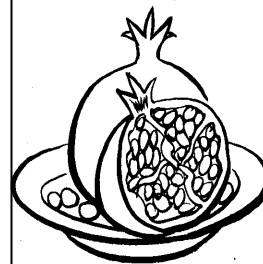
לִפְנֵי כַּמָּה סוגי מאכלים.

השלם ממחסן המלים את הברכות הראשונות
והאחרונות המתאימות לכל מאכל ומאכל.

סוג המאכל	בִּרְכָה רֵאשׁוֹנָה	בִּרְכָה אַחֲרֹנָה
חֶמֶץ		
יֵינ		
עֵלֶי		
קֶשֶׁר		

שֶׁהֶכַל \ הַמוֹצֵיא \ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן \ עַל הַמִּחָיָה \ בּוֹרֵא נֶפְשׁוֹת \ מְזוֹנוֹת

אֲכַל תֵּאֱנִים עֲנָבִים וְרִמּוֹנִים...

אִיזו בִּרְכָה אַחֲרֹנָה

יִבָּרֵךְ עַל פְּרוֹת מִשְׁבַּעַת הַמֵּינִים?

מַחֲלֻקָּת

לִפְנֵי רֶבֶן גְּמִיאל	_____
לִפְנֵי חֲכָמִים	_____

וההלכה היא כמו _____ שֶׁבִּרְכַּת הַמָּזוֹן מְבָרְכִים רַק
עַל לֶחֶם.אֲכַל עַל פְּרוֹת מִשְׁבַּעַת הַמֵּינִים מְבָרְכִים רַק
בִּרְכָה אַחַת _____ .

מהיכן לומדים ברכת המזון מהתורה?

ח ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ט
 ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ
 אשר אבניה ברזל ומהרריה תחלב נחשת: י ואכלת ושבעת
 וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך: (דברים ח, ו, ז.)

גזר והדבק במקום המתאים.

על מה מברכים ברכת המזון?

מה הסבה: הדבק.	השלם ממחסן המלים מברכים ברכת המזון על:	מחלוקת:
	רק א	לפי חכמים:
	א א	לפי רבן גמליאל:
	א א	לפי רבי עקיבא:

שבעת המינים \ לחם \ שלק

שנאמר "ושבעת"
 וכל מה שאדם שבע
 ממנו יברך עליו
 ברכת המזון

כי פסוק י' מדבר
 רק על פסוק ט'
 שלפניו
 שנאמר בו לחם.

כי פסוק י' מדבר
 גם על פסוק ח'
 שנאמר בו שבעת
 המינים.

מה זה?

בס"ד השלים מהתרגילון.

ברכות פרק ז' משנה א'

תרומה
גדולה

אדם שצמחה לו תבואה בשדה חייב להפריש ממנה " _____ " לכהן. וכמה מפריש?
מהתורה: מספיק להפריש אפילו _____ אחת. ומדרבנן: (חכמים תקנו) שעין יפה זה להפריש 1 מ 40
חטים, - כלומר: מכל 40 חטים מפריש 1 מהם לכהן. עין בינונית זה להפריש 1 מ 50. ועין רעה זה 1 מ 60

מעשר
ראשון

לאחר שהפריש הישראל לכהן תרומה גדולה צריך להפריש ממה שנשאר לו מעשר ללוי – הנקרא:
" _____ " וכמה מפריש עבורו? _____ . מכל 10 חטים הוא נותן ללוי חטה אחת.

תרומת
מעשר

לאחר שהלוי קבל מהישראל "מעשר ראשון" חייב הלוי להפריש ממנו " _____ " לכהן.
וכמה מפריש עבורו? עשירית – 1 מ 10. (ואין הלוי חייב להפריש לכהן תרומה גדולה אלא רק תרומת
מעשר)

מעשר
שני

בשנים א', ב', ד', ה' (מתוך כל שבע שנים) חייב הישראל להפריש " _____ " ואוכל אותו
ב _____ . אבל מחוץ לירושלים אסור לאוכלו אלא אם כן _____ את הפרות בכסף ומעלה את הכסף
לירושלים וקונה בו _____ ואוכלו שם, (חוץ מהחמש שצריך להוסיף). וכמה מפריש? עשירית – 1 מ 10.

מעשר
עני

בשנים ג', ו', (מתוך כל שבע שנים) חייב הישראל להפריש " _____ " ל _____ וכמה
מפריש? עשירית. 1 מ 10 ואפשר לאוכלו גם מחוץ לירושלים...

הקדש

אדם שהקדיש חפץ או תבואה לה' החפץ נהפך ל " _____ " – קדוש, ואסור לו לאכול אותו. אם רוצה
להשתמש בו או לאוכלו יכול לפדות ההקדש בכסף ואת הכסף להביא לבית המקדש וכשפודה את ההקדש
צריך להוסיף " _____ " = 1 מתוך 5 חלקים מדמי פדיונו.

תרגילון

עשירית \ ירושלים \ מעשר שני \ מעשר ראשון \ חטה \ פדה \ מעשר עני \ תרומה גדולה \ חמש \ אכל \
עניים \ תרומת מעשר \ הקדש

מושגים

בס"ד השלים מהתרגילון.

ברכות פרק ז' משנה א'

זימון

שלושה אנשים שאכלו _____, אחד מהם _____ את חבריו לברך את ה' - "ברכת _____".
חז"ל למדו זאת מהפסוק: "גִּדְלוּ (רבים = 2) לה' אתי (=1) ונרוממה שמו יחדיו"...
וכן מהפסוק: "כי שם ה' אקרא (=1) הבו (רבים = 2) גודל לאלקינו" הרי שלושה אנשים.

דמאי

פרות שנלקחו מעם הארץ (אדם שלא יודע הלכות...) חז"ל תקנו שצריך להפריש מהם _____ ו _____
בין שעמי הארצות _____ שאינם מעשרים את פרותיהם ולכן חייבים לעשרם (מספק, אולי הם
לא מעשרים). ופרות אלו נקראים " _____ דא- מאי = (פרי) זה מהו? מעשר או לא..."

טבל

דגן שלא הפרישו ממנו _____ ו _____ נקרא " _____ " ואסור לאכול ממנו עד שיפרישו
ממנו תרומות ומעשרות.

מירוח

אין מתחייבים בהפרשת תרומות ומעשרות אלא רק לאחר מרוח הכרי בגרן – לאחר ש _____
ומישרים את ערמת התבואה בגמר הדישה (=ההפרדה בין השבילים לחטים) והזריחה (=ההפרדה בין המוץ לגרעינים, על ידי
העפתם ברוח).

חומש

מעשר שני מעלים ל _____ ואוכלים אותו שם. אך אם קשה לאדם לעלות את ה _____ עד לירושלים
יכול לפדותם בכסף (והקדשה שבפרות עוברת לכסף...) ואת הכסף מעלה לירושלים וקונה בו _____ ואוכלו
שם. וכך גם פודה הקדש שהקדיש לה'. אך כשפודה אותם צריך להוסיף חמש (1 מתוך 5) על דמי פדיונו.

תרגילון:

תרומות ומעשרות \ בנחד \ פרות \ טבל \ ירושלים \ מזון \ המזון \ דמאי \ מזמן \ חשודים \ מחליקים

הַפְּרָשָׁה הַרְוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת

	מי נותן למי?	נוהג בשנים	שיעור-כמות ההפרשה
הַרְוּמָה גְּדוּלָּה	הישראל לכהן	כל השנים	מן <u>התורה</u> : הפרשת חיטה אחת לכהן פוטרת הכל. <u>מדרבנן</u> : <u>עין יפה</u> (של אדם): אחד מארבעים (חיטים), <u>עין בינונית</u> אחד מחמישים, <u>עין רעה</u> אחד משישים.
מַעֲשֵׂר רֵאשִׁון	הישראל ללוי	כל השנים	עשירית (חלק אחד מתוך עשר) ממה שנשאר לו (אחרי התרומה גדולה שנתן לכהן).
הַרְוּמָה מַעֲשֵׂר	הלוי לכהן	כל השנים	עשירית ממעשר ראשון שקיבל מהישראל
מַעֲשֵׂר שְׁנִי	הישראל לוקח לעצמו (ואוכלו בירושלים)	בשנים: א, ב, ד, ה	עשירית ממה שנשאר לו.
מַעֲשֵׂר עֲנִי	הישראל לעניים	בשנים: ג, ו	עשירית ממה שנשאר לו.

הַפְּרָשָׁה הַרְוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת

	מי נותן למי?	נוהג בשנים	שיעור-כמות ההפרשה
הַרְוּמָה גְּדוּלָּה	הישראל לכהן	כל השנים	מן <u>התורה</u> : הפרשת חיטה אחת לכהן פוטרת הכל. <u>מדרבנן</u> : <u>עין יפה</u> (של אדם): אחד מארבעים (חיטים), <u>עין בינונית</u> אחד מחמישים, <u>עין רעה</u> אחד משישים.
מַעֲשֵׂר רֵאשִׁון	הישראל ללוי	כל השנים	עשירית (חלק אחד מתוך עשר) ממה שנשאר לו (אחרי התרומה גדולה שנתן לכהן).
הַרְוּמָה מַעֲשֵׂר	הלוי לכהן	כל השנים	עשירית ממעשר ראשון שקיבל מהישראל
מַעֲשֵׂר שְׁנִי	הישראל לוקח לעצמו (ואוכלו בירושלים)	בשנים: א, ב, ד, ה	עשירית ממה שנשאר לו.
מַעֲשֵׂר עֲנִי	הישראל לעניים	בשנים: ג, ו	עשירית ממה שנשאר לו.

אֲכַל אֲכַל טָבֵל... אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם.

גִּזְזוּר, הַדְּבֵק וְהַשְּׁלֵם
מִמַּחֲסוֹן הַמִּלִּים בְּמָקוֹם
הַמִּתְאִים.

מה הוא עשה?	אין מזמנין עליהם בגלל: השלם ממחוסן המלים	5 מקרים שאין מזמנים עליהם
	שֶׁאֲכַל דָּבָר לא _____ וְזֶה מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֹרָה	אֲכַל טָבֵל
	שֶׁאֲכַל דָּבָר לֹא מְעַשֵּׂר שֶׁהָרִי לֹא נִתְּנוּ מִמֶּנּוּ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה לִּי וְזֶה מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֹרָה	וּמְעַשֵּׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְּרוּמָתוֹ
	כִּי אֲכַל דָּבָר קָדוֹשׁ אוֹ שֶׁאֲכַל אֶת הַמְּעַשֵּׂר שְׁנִי מִחוּץ לִי וְזֶה מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֹרָה	וּמְעַשֵּׂר שְׁנִי וְהַקֵּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ
	כִּי לֹא חָיֵב לִבְרֹךְ בִּרְכַּת הַמִּזוֹן וְלִכְּנֹן לֹא יָכוֹל לְהַצְטַרֵּף אִתָּם לִי	וְהַשְּׁמִשׁ שֶׁאֲכַל פָּחוֹת מִכֻּזִּית
	כִּי הוּא עֲדִין לֹא יְהוּדִי כְּשֶׁעוֹד לֹא טָבֵל... וְרַק אַחֲרֵי שֶׁ _____ יִהְיֶה גֵר - יְהוּדִי גָמוּר.	וְהַנֶּכְרִי ...אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם.

מחוסן מלים: ירושלים \ יטבול \ מעושר \ כהן \ זימון

גוי שרועה
להתגזר והוא
מל אף לא
טבל במקנה
ואכל אתנו

שמש המגיש
אכל למסבים
שאכל פחות
מכזית פת.

אכל לחם
שהוא לא
מעשר
בדאי.

לוי שלקח את
חלקו אחרי
מרוח הכרי
ולא נתנו מזה
תרומה גדולה

אדם לא פדה
כראוי את
המעשר שני
או ההקדש
ואכל אותם.

בְּהִצְלָחָה!

אֲכַל דְּמַאי... מִזְמָנִין עֲלֵיהֶם.

גִּזְזוּר, הַדְּבֵק וְהַשְׁלֵם בַּמָּקוֹם הַמֵּתָאִים.

5 מקרים שֶׁמִּזְמָנִים עֲלֵיהֶם	מָה הוּא עֲשֵׂה?	הֵינּוּ חוֹשְׁבִים שֶׁלֹּא מִזְמָנִים אֵתוּ בְּגִלָּל:	אֲכַל בְּכָל זֹאת הַמִּשְׁנָה אוֹמֶרֶת שֶׁכֵּן מִזְמָנִים אֵתוּ בְּגִלָּל:
אֲכַל דְּמַאי		בְּגִלָּל שֶׁסָּפַק אִם עָשְׂרוּ אֵת זֶה וְאוֹלֵי אֲכַל מִתְּבוּאָה לֹא מַעֲשֶׂרֶת...	
וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ		שֶׁאֲכַל מִתְּבוּאָה שֶׁלֹּא נָתַנוּ מִמֶּנָּה תְּרוּמָה גְּדוּלָּה לִכְהֵן	
מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּגְבְּדוּ		בְּגִלָּל שֶׁאוֹלֵי לֹא פָּדָה טוֹב אֵת הַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי אוֹ הַהֶקְדֵּשׁ בֵּינּוּ שֶׁלֹּא נָתַן חֲמִשׁ וְאֲכַל דָּבָר קָדוֹשׁ...	
וְהַשְׂמֵשׁ שֶׁאֲכַל כֹּזֵית		שֶׁהוּא מְסֻתָּבֵב לְהַבִּיא אֲכַל וּלְפָנֹת אֵת הַשְּׁלֶחֶן וְהוּא לֹא יוֹשֵׁב אִתָּם בַּשְּׁלֶחֶן...	
וְהַכּוֹתִי... מִזְמָנִין עֲלֵיהֶם.		בְּגִלָּל שֶׁאוֹלֵי הֵם לֹא גָרִים טוֹבִים כִּי הָרִי הִתְגַּדְּרוּ דֶּק מִפֶּחֶד הָאֲרִיּוֹת וְלֹא בְּגִלָּל שֶׁרָצוּ לִהְיוֹת יְהוּדִים...	

אִדָּם פָּדָה אֵת הַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי אוֹ הַהֶקְדֵּשׁ בְּכֶסֶף אֲדָּרָא לָא נָתַן חֲמִשׁ.

לֹא שֶׁלָּקַח אֵת חֲלָקוֹ לִפְנֵי שֶׁנָּתַנוּ מִזָּה תְּרוּמָה גְּדוּלָּה לִכְהֵן.

שְׂמֵשׁ הַמַּגִּישׁ אֲכַל לְמִסְבִּים שֶׁאֲכַל כֹּזֵית פֶּת.

כּוֹתִים שֶׁהִתְגַּדְּרוּ בְּגִלָּל שֶׁפָּחֲדוּ מִהָאֲרִיּוֹת שֶׁסָּרְפוּ אוֹתָם.

אֲכַל לֶחֶם שֶׁל עֵם הָאֲרֶץ וְלֹא עָשָׂר אוֹתוֹ.

שֶׁאֵת הַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַהֶקְדֵּשׁ הוּא פָּדָה טוֹב וְזֶה נִהְיָה חֲלִין אֲפִילוֹ שֶׁלֹּא נָתַן חֲמִשׁ

שֶׁזֶּה הָיָה לִפְנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מָרְחוּ אֵת הַכֹּפֶר וְהִתְּבוּאָה לֹא הִתְחַיְבָה עֲדִין בְּמַעֲשֵׂרוֹת

שֶׁרָב עַמֵּי הָאֲרָצוֹת כֵּן מַעֲשִׂרִים אֵת פְּרוֹתֵיהֶם.

כֵּיוָן שֶׁהַשְׂמֵשׁ אֲכַל כֹּזֵית יָכוֹל לִזְמֵן אִתָּם כִּי הִתְחַיֵּב בְּכֶרֶת הַמִּזוֹן אֲפִילוֹ שֶׁלֹּא יֵשֵׁב אִתָּם

שלושה שאכלו כאחד חייבין לזמן.

סדר ברכת הזמון בשלושה.

נוסח הזמון:

המזמן אומר: רבותי _____

המסובין עונים: יהי שם ה' _____ מצתה ועד צולמ.

המזמן חוזר: יהי שם ה' _____ מצתה ועד צולמ.

וממשיך: בשרות מנן ורבנן ורבנתי

שאכלנו מפלו.

המסובין אומרים: שאכלנו מפלו ונטבחו חיינו.

המזמן חוזר: שאכלנו מפלו ונטבחו חיינו.

ומברכים ברכת המזון...

ברוך \ נברך \ מברך

טל כפנה ?למנהגך

כמה צריך לאכול בשביל שיתחייב
אדם בברכת המזון ובשיש שלושה אנשים יתחייב בזימון?

הסיבה	צריך לאכול לפחות:	
_____	_____	לפי תנא קמא
_____	_____	
_____	_____	
_____	_____	לפי רבי יהודה
_____	_____	
_____	_____	

והלכה כמו _____ שאם אדם אוכל _____
מתחייב הוא בברכת המזון ובזימון. (בשיש ג' אנשים)

כיצד מְזַמְּנִין?

נוסח הזמון:

מספר האנשים	לפי רבי עקיבא	לפי רבי יוסי הגלילי
בשלושה	נברך	נברך
בשלושה והוא	ברכו	ברכו
בעשרה	נברך	נברך
בעשרה והוא	ברכו	ברכו
במאה	ברכו	נברך
במאה והוא		ברכו
באלף		נברך
באלף והוא		ברכו
ברבוא (עשר אלף)		נברך
ברבוא והוא		ברכו

שָׁלוּ שְׂחָה שְׂאֲכָלוּ כְּאֶחָד
אֵינָן רִשְׁאִין לְחַלֵּק.

מתי מתיר להתחלק לשתי קבוצות, ומתי אסור?

מספר האנשים	מה הדין? האם מתיר להתחלק לקבוצות או אסור?	הסיבה
3 אָנְשִׁים	_____	_____
4,5 אָנְשִׁים	_____	_____
6-9 אָנְשִׁים	אבל עדיף שיהיו ביחד.	_____
10 אָנְשִׁים	_____	_____
20 אָנְשִׁים	אבל עדיף שיהיו ביחד.	_____

כִּיכֹן לֶכֶת כְּתוּב פִּנְיָהּ?
העתק את לשון המשנה.

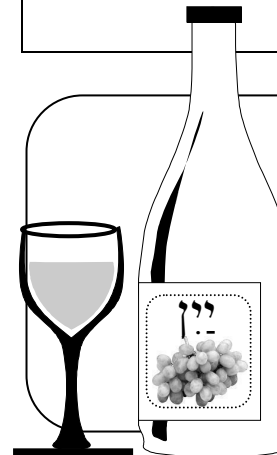
היכן כתוב במשנה ש-	לשון המשנה
לפי רבי עקיבא אין הבדל בין עשרה למאה אלה ובכלם יזמן באותו גִּסח	_____
הצבור עונים אחרי המזמין את הגִּסח שהוא מברך, "ברוך... שאכלנו משלו"...	_____
לפי רבי יוסי הגלילי גדל הקהל קובע את גִּסח המזמין	_____
לפי רבי עקיבא כמו שבבית הכנסת הגִּסח לא משתנה לפי גדל הקהל, כך גם בברכת המזמין אין שנוי.	_____

מַתְּלָכֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֻבְמַיִם

מַה מְבָרְכִים
 עַל יַיִן חַי – שֶׁלֹּא מִזֶּגֶג לְתוֹכּוֹ מַיִם?

ברכות פרק ז' משנה ה'

סוג היין	רבי אליעזר	לפי חכמים
יין חי – ללא מים	בִּרְכָתוֹ _____	בִּרְכָתוֹ _____
יין מזוג - עם מים	בִּרְכָתוֹ _____	בִּרְכָתוֹ _____

וְהִלְכָה כְּמוֹ _____ שָׁגַם עַל יַיִן חַי
 מְבָרְכִים _____
 ~~~~ עַל הַיַּיִן בְּיָמֵינוּ ~~~~
 מְבָרְכִים _____
 כִּי אֵינּוּ חֹזֵק כָּל כֶּד כְּמוֹ הַיַּיִן שֶׁל פַּעַם.

סדר קדוש ליל שבת
ויהי ערב ויהי בקר:

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר:

יום השישי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:
ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה,
וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה:
ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, כי
בו שבת מכל מלאכתו, אשר ברא אלקים
לעשות:

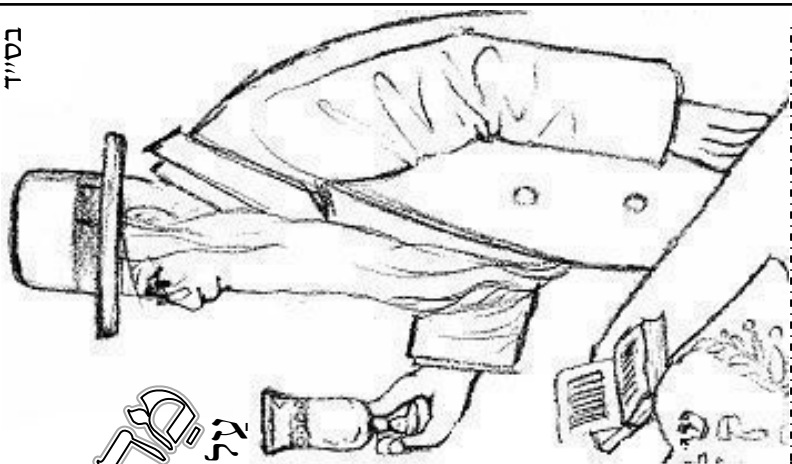
מקבת פ"ן

קִרְכַּת הַיָּן

סַבְרֵי מְרֻנָּה: בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בוֹרֵא פְרֵי הַנֶּפֶץ:

בְּרַבֵּת הַיּוֹם - עֵת קוֹדֶשׁ

בְּרוּךְ אַתָּה ה' יֵאלֶקִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְרָצָה בָּנוּ, וְשָׁבַת קֹדֶשׁ בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ וּזְכוּנוֹ לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית כִּי הוּא
יוֹם תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי
קֹדֶשׁ זָכָר לְיִצְיָאָה
מִצְרַיִם, כִּי בָנוּ בְּחֶרֶת
וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל
הָעַמִּים וְשָׁבַת קֹדֶשׁ
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
הִנְחִילָתָנוּ, בְּרוּךְ אַתָּה
ה' מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת:

[illegible][illegible]

ਮਾਨੁਸ਼ਕਾਨਾਮੁ ਸਤਿਨਾਮੁ ਨਾਨਕੁਨੀ

[illegible]

מִלְכָּא דְּבַר הַיָּדוּשׁ

בית שמאי אומרים:

נוטלים לידים ואחר כך מוזגין את הכוס:

כיון שבית שמאי סוברים שאסור להשתמש בכוס שאחוריו טמא לכן אומרים בית שמאי שיטול את ידיו קדם הקדוש כדי שיהיו ידיו טהורות. כי אם לא יטול את ידיו, ידיו יהיו טמאות והם יטמאו את המשקין שנשפכים על הגביע, והמשקין יטמאו את הכוס (והרי בית שמאי אוסרים להשתמש בכוס טמאה)... לכן יטול את ידיו ואז לא תטמא הכוס.

ובית הלל אומרים:

מוזגין את הכוס ואחר כך נוטלין לידים:

כיון שבית הלל סוברים שמתיר להשתמש בכוס שאחוריו טמאות לכן אומרים בית הלל שלא יטול את ידיו קדם הקדוש אלא רק לאחריו. ומדוע?! כיון שאם יטול את ידיו קדם הקדוש, יכולות ידיו להשאר קצת רטובות ויגעו הם בכוס הטמאה (שהרי מתירים בית הלל להשתמש בכוס טמאה) ואז הטפות שעל ידיו יטמאו, ויטמאו הם שוב את ידיו (גזרה מדרבנן) ולא יוכל לאכול את הסעודה כשיגידו טמאות, לכן יטול ידיו רק לאחר הקדוש וידיו לא יטמאו מהכוס הטמאה.

לזכרת בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל

האם המקדש נטל את ידיו קדם הקדוש,
 או שתחלה מקדש ורק אחר כך נטל את ידיו לפעודה?

ברכות פרק ח' משנה ב'	הדין:	הסבה: את הסבה העלמא מחסן האלמא.
לפי בית שמאי	קודם ורק אחר כך	מכיון שבית שמאי סוברים שאסור לשתות מכוס שאחוריו (הצד החיצוני שלו) טמא, לכן צריך _____ את ידיו לפני ה _____ כדי שידיו לא יהיו טמאות והם יטמאו את הניצוצות שישפכו מהין והמשקין יטמאו את אחורי הכוס ואז ישתמש בכוס באסור. לכן יטהר את _____ לפני ה _____ ואז ידיו יהיו טהורות ולא יטמאו את הכוס.
לפי בית הלל	קודם ורק אחר כך	בית הלל סוברים שמתר לשתות מכוס ש _____ טמא. ולכן הם חוששים שאם יטול את ידיו קדם הקדוש ישארו ידיו _____ קצת, והמים האלו שלא התנבשו יטמאו מהכוס שאחוריו טמא, ואז יטמאו המים גם את ידיו. והרי אסור לאכול את הסעודה כשידיו טמאות... לכן יטול ידיו רק אחרי ה _____ - לפני הסעודה, ואז ידיו יהיו טהורות בסעודה.

קידוש \ לטול \ רטובות \ אחוריו \ ידיו

לזכרת בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל

היכן מניח את המנגבת הרטבה,
 על השלחן או על הכסת (הכסא)?

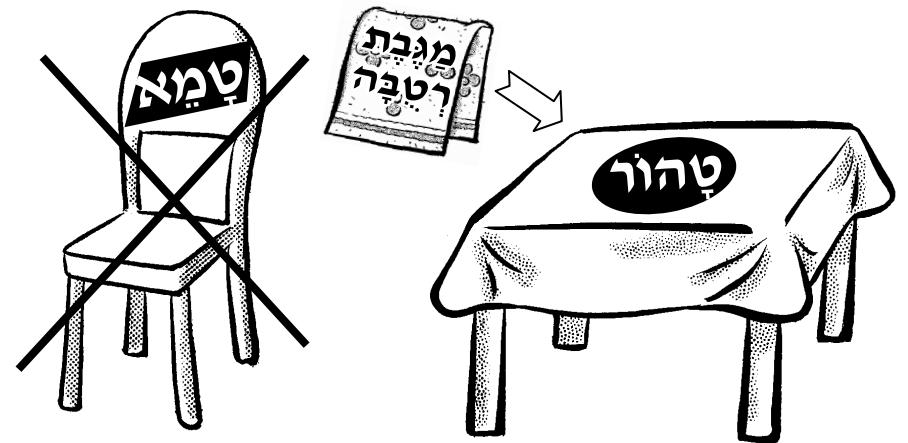
פרק ח' משנה ג'	מה הדין?	הסבה העלמא מחסן האלמא.
לפי בית שמאי	מניחים את המנגבת על ה _____ ולא על ה _____	כי הם אוסרים להשתמש ב _____ טמא, ובכסא טמא מתיירים הם להשתמש לכן יניח את המנגבת על ה _____ הטהור ולא על ה _____ הטמא כדי שלא תטמא ממנו.
לפי בית הלל	מניחים את המנגבת על ה _____ ולא על ה _____	כי הם מתיירים להשתמש גם בכסא _____ וגם בשלחן _____ אבל עדיף שיטמאו ידיו מהמנגבת שזו טמאה שאין כדגמטה בתורה, מאשר שיניח את המנגבת על ה _____ ואז האכלין שעל ה _____ יוכלו להטמא בטמאה שהיא דומה לטמאה מדאורייתא.

טמא \ כסא \ שלחן

עֵיִת שְׂמַאי אוֹמְרִים.

מְקַנֵּחַ יָדָיו בַּמַּפָּה (=בַּמִּגְבֵּת)
וּמְנִיחָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְלֹא עַל הַכֶּסֶת...

כִּיּוֹן שְׂבִית שְׂמַאי סוֹבְרִים שְׂאִסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֻׁלְחָן טָמֵא לְכוֹן
הַשֻּׁלְחָן צָרִיךְ לִהְיוֹת טָהוֹר. אֲבָל הַכֶּסֶת לֹא צָרִיךְ לִהְיוֹת טָהוֹר
אֲלָא יָכוֹל לִהְיוֹת גַּם טָמֵא, (כִּי הָרִי לֹא שָׁמִים עָלָיו תְּרוּמָה...
אֲלָא רַק יוֹשְׁבִים עָלָיו וְאָדָם הָרִי לֹא מְקַבֵּל טָמְאָה אֶפִּילוּ
מֵרֹאשׁוֹן לְטָמְאָה וְלֹא יִטְמָא הוּא מִהַכֶּסֶת) לְכוֹן אוֹמְרִים בֵּית
שְׂמַאי שֶׁאֵת הַמִּגְבֵּת יָנִיחַ דּוֹקָא עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר וְלֹא עַל
הַכֶּסֶת הַטָּמֵא, כִּי הַמִּגְבֵּת רְטֹבָה מְנַטִּילַת יָדַים וְהַמִּשְׁקִין שָׁבָה
יְכוּלִים לְהִטְמָאוֹת מִהַכֶּסֶת הַטָּמֵא וְלִהְיוֹת "רֹאשׁוֹן לְטָמְאָה"
וְאַחֵר כֵּךְ יִטְמָאוּ הֵם אֶת יָדָיו שֶׁל הָאָדָם... לְכוֹן יְנִיחָהּ רַק עַל
הַשֻּׁלְחָן וְלֹא עַל הַכֶּסֶת כְּדֵי שֶׁלֹא תִטְמָא.

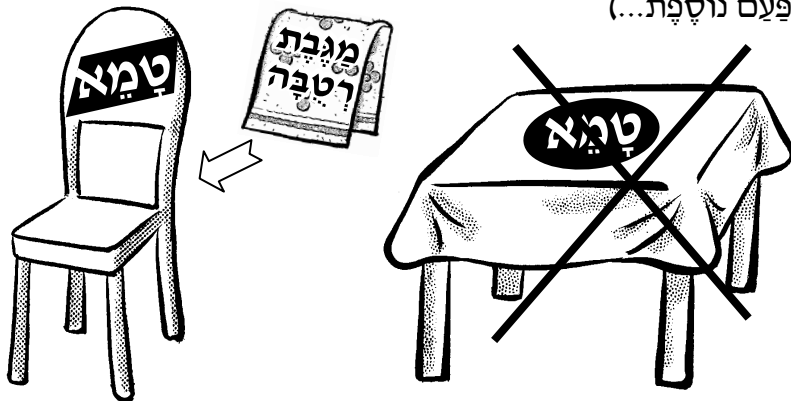

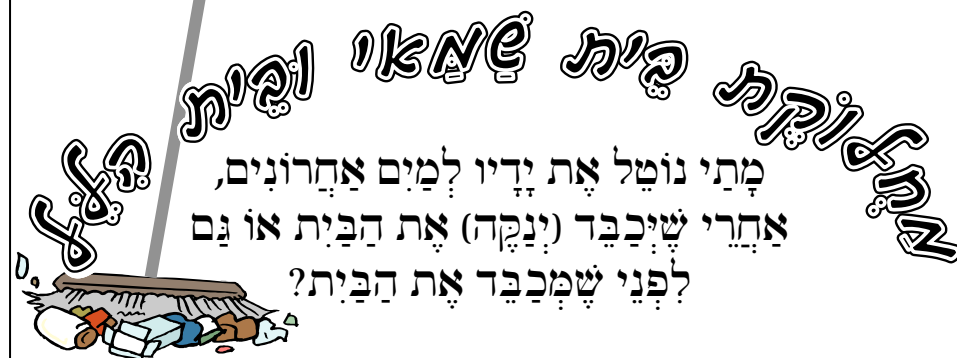
עֵיִית הֵלֵל אוֹמְרִים.

מְקַנֵּחַ יָדָיו בַּמַּפָּה (=בַּמִּגְבֵּת)
וּמְנִיחָהּ עַל הַכֶּסֶת, וְלֹא עַל הַשֻּׁלְחָן...

בֵּית הֵלֵל סוֹבְרִים שְׂמַתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֻׁלְחָן טָמֵא לְכוֹן יָכוֹל לִהְיוֹת
שֶׁהַשֻּׁלְחָן טָמֵא. וְגַם הַכֶּסֶת יָכוֹל לִהְיוֹת שִׁיחָה טָמֵא, (כְּפִי שְׂרָאִינוּ...)
יוֹצֵא שֶׁהַמִּגְבֵּת יְכוּלָה לְהִטְמָאוֹת גַּם מִהַשֻּׁלְחָן וְגַם מִהַכֶּסֶת - כִּי
שְׁנֵיהֶם טָמְאִים...

אֲלָא שְׂבִית הֵלֵל סוֹבְרִים שֶׁאֵת הַמִּגְבֵּת יָנִיחַ דּוֹקָא עַל הַכֶּסֶת הַטָּמֵא
וְלֹא עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּמֵא. כִּי עַדִּיף שֶׁהַמִּשְׁקִין שְׂבַמִּגְבֵּת יִטְמָאוּ מִהַכֶּסֶת
הַטָּמֵא וְיִטְמָאוּ הֵם אֶת יָדָיו בְּטָמְאָה דְּרַבְּנָן - "שְׁנֵי לְטָמְאָה" שְׂאִין
כְּדִגְמָתָהּ בְּתוֹרָה... מֵאֲשֶׁר שִׁיגְעוּ בְּשֻׁלְחָן הַטָּמֵא וְיִטְמָאוּ אֶת הָאֲכָלִין
שִׁיחָיו עַל הַשֻּׁלְחָן בְּטָמְאָה מְדַרְבְּנָן שֵׁשׁ כְּדִגְמָתָהּ מְדַאֲרִייתָא.
לְכוֹן יְנִיחָהּ רַק עַל הַכֶּסֶת וְאִזּוּ תִטְמָא הַמִּגְבֵּת רַק אֶת יָדָיו (כְּשִׁישְׁתַּמֵּשׁ
בָּהּ פַּעַם נֹסֶפֶת...)

הסבה

הפסא מחסן האפיס

כי הם מתירים לקחת
שמש _____
ויש חשש שהוא ישאיר על
הרצפה _____ שאריות לחם
והמים יקלקלו את הלחם,
לכן קדם מנקים את _____
ורק אחר כך נוטלים
למים אחרונים.

מה הדין?

קדם

ואחר כך

לפי
בית
שמואי

קדם

ואחר כך

לפי
בית
הלל

כי הם אוסרים להשתמש
בשמש _____ אלא
רק בשמש תלמיד _____
והוא הרי מקפיד להרים את
שאריות הלחם שנגלו על
הרצפה, לכן יכול לטול _____
גם לפני שמנקד את _____.

הבית \ ידים \ עם הארץ \ חכם \ כזית

סלי הכדלה למוצאי שבת

הנה קל ישועתי אבטח ולא אפחד, כי עזי וזמרת קה' ה'
ויהי לי לישועה, ושאבתם מים בששון מפעוני הישועה,
לה' הישועה על עמך ברכתך סלה, ה' צבקות עמנו משגב
לנו אלקי יעקב סלה: ה' צבקות אשרי אדם בוטח בך, ה'
הישועה הפלך יעננו ביום קראנו, ליהודים היתה אורה
ושמחה וששון ויקר בן תהיה לנו, בום ישועות אשא ובשם
ה' אקרא: סברי מרגן ורפגן ורבותי:

מקבת פ"ן

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

מקבת הפסא

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא מיני בשמים:

מקבת הנר

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא מאורי האש:

מקבת הפסא

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם המבדיל בין קדש לחול,
בין אור לחשך בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת
ימי המעשה: ברוך אתה ה' המבדיל בין קדש לחול:

הסבה הדבק במקום המתאים.	העם מהמנהג: על איזה נר ובשמים לא מברכים?
	נר של _____
	בשמים של _____
	נר של _____
	בשמים של _____
	נר של _____
	בשמים של _____

כלור והדבק במקום המתאים. ✂

כי זה משמש לעבודה זרה ו"אסור בהנאה" = אסור להנות ממנו.

שהנר לא שבת בשבת ממלאכה ונעשתה בו עברה בשבת.

כי זה הדלק לכבוד המת ולא בשביל להאיר בו.

כי סתם בשמים בסעדה של עובדי ע"ז זה לעבודה זרה.

כי זה משמש לעבודה זרה ו"אסור בהנאה" = אסור להנות ממנו.

כי זה רק כדי לסלק את הריח הרע ולא בשביל להריח בהם.

ברכת בית שמאי ובית הלל

מי שאכל ושכח ולא ברך
האם צריך לחזור למקומו ולברך
או שיכול לברך במקום שגזפר?

ברכות פרק ח' משנה ז'	בשוגג (שכח = בלי כונה)	במזיד (= בכונה תחלה)
לפי בית שמאי	בין בשוגג ובין במזיד חדין הוא: _____	
לפי בית הלל	_____	_____

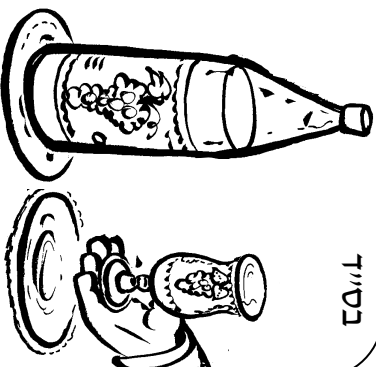
והלכה כבית הלל:

שלקתחלה צריך _____ למקום שאכל
בו ולברך שם, אף אם בדיעבד ברך
במקום שגזפר יצא.
אף זה רק אם שכח בשוגג אבל אם הלך
ממקומו במזיד חייב לחזור למקום שאכל
בו ולברך שם.

מהלכה בבית שמאי ובית הלל

על מה מקבצים תחלה? על הדין ואחר כך על המזון
או שמקבצים תחלה בפרט תפוזין ורק אחר כך על הדין?

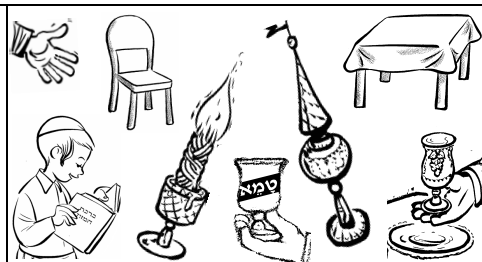

לפי בית שמאי	לפי בית הלל	מה הדין? ~~~	הסבר:
קודם מקבצים על _____ ואחר כך לברך על _____	קודם מקבצים על _____ ורק אחר כך מקבצים על _____	זכור לברך קודם על _____ ואחר כך לברך על _____	_____

~~~~ סבּוּם מַחְלוּקוֹת ~~~~

בְּרִית שְׁמַאי

בְּרִית פֶּרֶק ח' - וּבְרִית הַלֵּל

| לְפִי
בֵּית הַלֵּל
הַדִּין: | לְפִי
בֵּית שְׁמַאי
הַדִּין: | | |
|-----------------------------------|------------------------------------|--|---|
| | | על מה מברך תחלה,
על היום או על היין? | 1 |
| | | מתי נוטל את ידיו,
לפני הקדוש או לאחריו? | 2 |
| | | היכן מניח את המגבת,
על השלחן או על
הקסת? | 3 |
| | | מתי נוטל מים אחרונים,
לפני כבוד הבית או רק
אחרי כבוד הבית? | 4 |
| | | מה סדר ברכות ההבדלה
עם ברכת המזון? | 5 |
| | | מה נסח הברכה
על האש - גר ההבדלה? | 6 |
| | | מי שאכל ושכח ולא
ברך, היכן יברך? | 7 |
| | | על מה מברך קדם,
על היין או ברכת המזון? | 8 |

מה נברך?

השלים ממחסן המלים את הפרוש הנכון.

הזיקין	
הזועות	
הברקים	
הרעמים	
הים הגדול	
לפרקים	

הבזק אור בשמים, רעידת אדמה, ים התיכון או ים האוקיינוס, פעם בשלשים יום, כוכב עם זנב שמאיר, קול הנשמע ברכיע

מה נברך?

אמן!

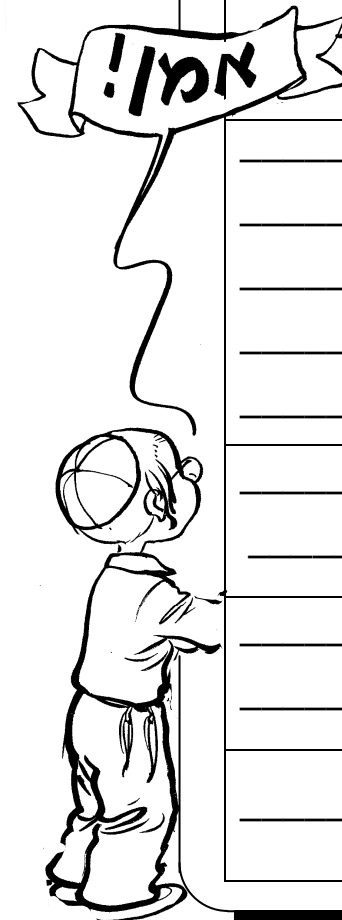
מה נברך ב-	ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם:
מקום שרואה שנעשו בו נסים לעם ישראל	
מקום שנעשה לו שם גם	
מקום שנעשה שם גם לאבותיו	
מקום בארץ ישראל שנעקרה ממנו עבודה זרה	
מקום מחוץ לא"י שנעקרה ממנו עבודה זרה	

הסתכל במשנה והשלים:

על מה מברכים...

(1) _____	<p>"ברוך אתה ה'
אלהינו מלך העולם
שכחו וגבורתו
מלא עולם"</p>
(2) _____	
(3) _____	
(4) _____	
(5) _____	
(1) _____	<p>"ברוך אתה ה'
אלהינו מלך העולם
עושה מעשה
גראשית"</p>
(2) _____	
(3) _____	
(4) _____	
(5) _____	
(1) _____	<p>"ברוך אתה ה' אמ"ה
שעשה את הים הגדול"</p>
(2) _____	
(1) _____	<p>"ברוך אתה ה' אמ"ה
הטוב והמטיב"</p>
(2) _____	
(1) _____	<p>"ברוך אתה ה' אמ"ה
דין האמת"</p>

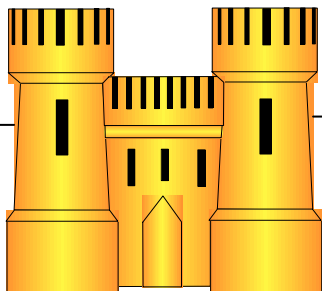

ישנם שלושה אנשים שראים שזרד גשם
אך כל אחד מברך ברכה אחרת מהשני.

השלים מחסן המילים:

_____	מי מברך על הגשמים
הטוב והמטיב ?
_____	מי מברך על הגשמים
שהחיינו ?
_____	מי מברך על הגשמים
מודים אנהנו לך ה'
אלהינו על כל טפה
וטפה שהורדת לנו?

אדם שיש לו שדה \ שתי שתפים בשדה \ אדם שאין לו שדה

הנכנסם לברך...

קדם שנכנס יברך:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי
שתכניסני לברך זה לשלום:

לאחר שנכנס לשלום יברך:

מודה אני לפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי
שהכניסתני לברך זה לשלום:

הרוצה לצאת מהברך יברך:

יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי
שתוציאני מברך זה לשלום:

לאחר שיצא משם בשלום יברך:

מודה אני לפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי
שהוצאתני מברך זה לשלום, וכשם
שהוצאתני בן תולכיני לשלום ותסמכני
לשלום ותצעידנו לשלום ותצילנו מכף כל
אויב ואורב בדרך וכו'

משנ"ב סי' ר"ל סק"ב - ג.

מתלכת תנא קמא וכן עזאי

בס"ד

כמה תפלות מתפלל אדם הנכנס לברך.

| פרק ט' משנה ד'
כמה תפלות מתפלל אדם
הנכנס לברך?		
אחת לפני ש
לברך
ואחת אחרי
ש _____ מהברך | תפלות | לפי
תנא קמא |
| אחת לפני ש
לברך
ואחת אחרי ש
לברך
אחת לפני ש
מהברך
ואחת אחרי ש
מהברך | תפלות | לפי
בן עזאי |

יוצא \ נכנס

חַיֵּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֶׁשָּׁם שְׁהוּא מְבָרֵךְ עַל
הַטּוֹבָה. שְׁנֵאמַר:

"וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ..."

הַסֵּתֵּפֶל בַּמִּשְׁנָה וְהַשְׁלִים אֶת הַפְּרוּשׁ.

וְאַהֲבַת אֶת ה'
אֱלֹהֶיךָ

בְּכָל לִבְּךָ

וּבְכָל נַפְשְׁךָ

וּבְכָל מְאֹדְךָ
(ב' פְּרוּשִׁים)

א.

ב.

בס"ד

תפלת הדרך

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ
וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתּוֹלִיכֵנוּ
לְשִׁלּוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשִׁלּוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשִׁלּוֹם וְתַגִּיעֵנוּ
לְמַחֲזוֹ הַפְּצָנוּ לְחַיִּים
וְלִשְׁמֹחָה וְלִשְׁלֹמָה (וְתַחֲזִירֵנוּ
לְשִׁלּוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּפָה כָּל
אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת
רָעוֹת בְּדֶרֶךְ וּמִכָּל מִינֵי
פְּרַעְנִיּוֹת הַמַּתְרַגְּשׁוֹת
וּבָאוֹת לְעוֹלָם, וְתִשְׁלַח
בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ,
וְתַתֵּנּוּ לָחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵינוּ כָּל
רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל
תַּחֲנוּנֵינוּ, כִּי קוֹל שׁוֹמֵעַ
תַּפְּלָה וְתַחֲנוּן אֶתָּה: בְּרוּךְ
אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תַּפְּלָה:

בס"ד

תפלת הדרך

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ
וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתּוֹלִיכֵנוּ
לְשִׁלּוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשִׁלּוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשִׁלּוֹם וְתַגִּיעֵנוּ
לְמַחֲזוֹ הַפְּצָנוּ לְחַיִּים
וְלִשְׁמֹחָה וְלִשְׁלֹמָה (וְתַחֲזִירֵנוּ
לְשִׁלּוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּפָה כָּל
אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת
רָעוֹת בְּדֶרֶךְ וּמִכָּל מִינֵי
פְּרַעְנִיּוֹת הַמַּתְרַגְּשׁוֹת
וּבָאוֹת לְעוֹלָם, וְתִשְׁלַח
בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ,
וְתַתֵּנּוּ לָחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵינוּ כָּל
רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל
תַּחֲנוּנֵינוּ, כִּי קוֹל שׁוֹמֵעַ
תַּפְּלָה וְתַחֲנוּן אֶתָּה: בְּרוּךְ
אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תַּפְּלָה:

לא יכנס להר הבית...

הסתכל במשנה וכתוב:

אילו דברים צריך להזהר שלא לעשותם בהר הבית?

(1) לא יקל אדם את _____ ממויל שער המזרח... שהוא מכון כנגד קה"ק.

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

באורי מלים: בפנינתו = כגד ארנק ששמים בו מעות. קפנדריא = דרך קצור.
רקיקה = רוק.

שׁוֹבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
בַּמַּהֲרָה בִּימֵינוּ...

נתקבל מ"משה בבהנה"

d1234@okmail.co.il

אזכור הרבים - אזכור שזור ג'ונקורט של רזן

ניתן גם לקבל עבודות בחומש ובהלכה